

**Daar
werken
we aan.nl**

**Interne handleiding
Social Return On Investment**

Werkbedrijf regio Zwolle

Expertisecentrum Social Return

Het Expertisecentrum Social Return (ESR) werkt in opdracht van de gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Meppel, Oldebroek, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Zwartewaterland, Zwolle en - binnenkort – de provincie Overijssel. Het ESR ondersteunt hen op gebied van Social Return-vraagstukken: voor, tijdens en na de aanbesteding. Het ESR verzorgt ook de regionale monitoring van SROI-prestaties. Tot slot adviseert het ESR de opdrachtnemers bij de invulling van hun Social Returnverplichtingen.

Contact

Vragen over Social Return? Neem gerust contact op met de SROI-adviseurs van het ESR:

- Telefoon: Jenny van de Weg, 06 5383 6708 of Henk de Leeuw, 06 5280 3575
- Mail: sroi@daarwerkenweaan.nl
- Web: www.bit.ly/aanpakSROI

Deze handleiding (***voor intern gebruik***) wordt u aangeboden door het Expertisecentrum Social Return (ESR) van het Werkbedrijf regio Zwolle. Voor de inhoud zijn – naast gezond verstand -teksten gebruikt van documenten van de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel.

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	1
1.1 Beleid: Eenduidige aanpak in de regio	1
1.2 Beoogd effect	1
1.3 Argumenten	1
1.4 Werkwijze en afspraken Werkbedrijf regio Zwolle	1
2. Social Return in aanbestedingen	2
2.1 Wat is Social Return On Investment?	2
2.2 Drempelbedragen	2
2.3 SROI in aanbestedingen	2
2.4 Voorbereiding van een aanbesteding	2
2.5 Hoe weet ik wat ik moet eisen?	2
2.6 Bestektekst en contracttekst opnemen	3
2.7 Aanbesteding	3
2.8 De opdracht is gegund, het contract gesloten en nu?	3
2.9 Het Plan van aanpak	3
2.10 (Verwachte) hoogte	3
2.11 Maatregelen	4
2.12 Regionale Werkgeversdienstverlening	5
2.13 Controle en verantwoording	5
3. Werkprocessen SROI Werkbedrijf regio Zwolle	6
4. Expertisecentrum Social Return (ESR)	7
4.1 Regionale werkgeversdienstverlening (afspraken)	7
4.2 Monitoring	7
5. Nadere informatie	8
Bijlage 1 Bestektekst SROI als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde (contractverplichting)	9
Bijlage 2 Veelgestelde vragen	13
Bijlage 3 Formulier toestemmingsverklaring gebruik persoonsgegevens	17

Wijzigingen in deze versie 0.2:

- Beter overzicht in de bouwblokken, mogelijke dubbeltelling aangepast
- Toevoegingen: Monitoringsysteem Wizzr, Rol ESR, Bijlage 3, tekstuele wijzigingen

1. Inleiding

Social Return On Investment (hierna: SROI) is gericht op personen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Dit zijn in principe mensen die gedurende langere tijd werkloos zijn, 50 jaar of ouder zijn en/of zonder re-integratieondersteuning niet of moeilijk aan het werk komen. Deze doelgroep is breed gedefinieerd en betreft diverse kwalificatieniveaus. Het gaat bijvoorbeeld om personen uit:

- Participatiewet (al dan niet met arbeidsbeperking)
- WW
- WIA/WAO
- WAJONG
- WSW
- Leerlingen (BOL, BBL, Pro/VSO)

1.1 Beleid: Eenduidige aanpak in de regio

Ondernemers in de regio Zwolle worden nu nog geconfronteerd met diversiteit in toepassing van SROI door verschillende gemeenten en andere overheden. Zij geven aan dat er behoefte is aan een regionale uniforme aanpak van SROI. De Sociaal Economische Raad (SER) Overijssel heeft tijdens de zomer geadviseerd om een dergelijke aanpak regionaal te harmoniseren.

1.2 Beoogd effect

In het Bestuurlijk Overleg van 3 februari 2016 is ingestemd met een pilot SROI. Via een gezamenlijke regionale aanpak wordt een bijdrage geleverd aan de regionale inclusieve arbeidsmarkt en aan de opgave vanuit het Landelijk en Regionaal Sociaal Akkoord. Gemeenten halen hiermee zo veel mogelijk sociaal-maatschappelijk rendement uit hun inkoop en aanbestedingen.

1.3 Argumenten

- *Er is breed draagvlak voor een regionale aanpak SROI bij ondernemers.* In het Actieplan Ondernemersvriendelijk Aanbesteden Regio Zwolle (2012) wordt een regionale aanpak van SROI al benoemd als gewenste richting. De SROI-methodiek zoals gehanteerd door de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel is effectief en wordt positief herkend en erkend door werkgevers. De methodiek wordt niet alleen in Overijssel gehanteerd, maar bijvoorbeeld ook in Gelderland, Den Haag en Utrecht.
- *Door de regionale pilot versterken we elkaar.* Uit onderzoek (juni 2015) bleek dat SROI bij een aantal gemeenten in de regio niet of onvoldoende is geborgd. Er is ook een achterstand in expertise op dat terrein. Vanuit oogpunt van efficiency en eenduidigheid qua aanpak (m.n. richting ondernemers) maken we gebruik van de 2 adviseurs SROI¹. Zij bedienen en ontzorgen de 14 gemeenten en natuurlijk ook de opdrachtnemers.

1.4 Werkwijze en afspraken Werkbedrijf regio Zwolle

- We benutten het SROI-potentieel uit het gezamenlijk inkoopvolume.
- We komen tegemoet aan de wens van het bedrijfsleven: we gebruiken een uniforme werkwijze.
- We gebruiken een bewezen methodiek (bouwblokken) en benutten de al aanwezige expertise.
- Qua regionale samenwerkingsvorm gaan we voor een 'groeimodel', hierin ontzorgen SROI-specialisten van het Expertisecentrum Social Return op verzoek de gemeenten en ondernemers in het RWB.

Om de slaagkans te vergroten is het van belang dat alle relevante afdelingen (denk aan "team inkoop", "team werk", "openbare werken") binnen de gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen in een gezamenlijke aanpak.

¹ Expertisecentrum Social Return (ESR), zie § 4, blz.7.

2. Social Return in aanbestedingen

2.1 Wat is Social Return On Investment?

Social Return On Investment (SROI) is het opnemen van sociale voorwaarden, eisen en/of wensen bij de inkoop van diensten, werken of leveringen. Dit wordt ingevuld door het maken van afspraken met opdrachtnemers over bijv. arbeidsplaatsen, leerwerkplekken en/of stageplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of andere activiteiten met maatschappelijke meerwaarde. Ondernemers kunnen op deze wijze een bijdrage leveren aan de regionale inclusieve arbeidsmarkt en aan de opgave vanuit het Landelijk en Regionaal Sociaal Akkoord. Gemeenten halen hiermee zo veel mogelijk sociaal-maatschappelijk rendement uit hun inkoop en aanbestedingen.

2.2 Drempelbedragen

Volgens regionale afspraak is het verplicht om SROI toe te passen bij aanbestedingen > € 200.000. Dit gebeurt bij voorkeur als een eis bij de uitvoering van de overeenkomst, een zogenaamde bijzondere uitvoeringsvoorwaarde (zie 2.6). De opdrachtgever van de aanbesteding kan besluiten om gemotiveerd af te wijken van deze verplichting.

Vallen aanbestedingen met een **contractwaarde < € 200.000** buiten de boot? Nee. Ook deze zijn interessant vanuit inclusiviteitsrendement. Voor de mogelijkheden, neem contact op met het Expertisecentrum Social Return, zie § 4, blz. 7

2.3 SROI in aanbestedingen

U neemt SROI op in de aanbesteding als uitvoeringsvoorwaarde. Wat moet u doen?

2.4 Voorbereiding van een aanbesteding

In de voorbereiding van een aanbesteding moet er veel gebeuren. De omvang van de opdracht moet helder zijn, de (potentiële) markt behoeft verkenning opdat wat gevraagd wordt ook realiseerbaar is. Daarbij zijn de beleidsdoelstellingen uit het inkoopbeleid van toepassing, waaronder SROI.

Bij het verkennen van de markt dient de aanbestedende gemeente te onderzoeken of de markt kan voldoen aan de eisen op gebied van SROI. Soms zal op voorhand al duidelijk zijn dat de markt dit kan (bijv. door eerdere ervaringen van de markt en de aanbestedende partij). Als dit niet op voorhand mogelijk is zal er voor de concrete opdracht gericht onderzoek nodig zijn. Dit kan door te onderzoeken welke partijen potentiële aanbieders zijn en informatie te vragen van brancheorganisaties of de markt gericht te bevragen naar de mogelijkheden voor SROI bijv. door middel van een marktconsultatie.

De verantwoordelijkheid voor deze actie ligt bij de aanbestedende gemeente. De betreffende gemeente kan voor informatie en advies terecht bij het Expertisecentrum Social Return.

2.5 Hoe weet ik wat ik moet eisen?

Uitgangspunt is dat een contractseis waarbij een opdrachtnemer 5% van de opdrachtwaarde moet inzetten voor SROI reëel is. Uit het onderzoek dat uitgevoerd is kan blijken dat van dit percentage afgeweken moet worden. Er kan dan gemotiveerd voor een lager percentage gekozen worden.

Voorbeelden

- Bij een opdracht waarbij veel materiaal en weinig personeelskosten gemaakt worden (bijv. asfalteringswerkzaamheden) zal een percentage van 5% in het algemeen te hoog zijn. Kies in dat geval voor bijv. een percentage van 2,5 %.
- Indien het gaat om een bedrijfstak waar het economisch slecht gaat zal het stellen van een hoog percentage over het algemeen niet reëel zijn. Denkbaar is dat in dat geval een laag percentage of afwijking van het beleid gevraagd wordt.
- Indien de potentiële aanbieders al veel doen aan SROI kan het opleggen van een percentage van 5% hoog lijken. Het is in dat soort gevallen echter niet meteen nodig om het percentage lager te stellen. Het SROI-beleid voorziet in het duurzaam inzetten van mensen en maakt het ook mogelijk dat continuering van SROI-maatregelen meetellen bij het percentage aan SROI. Ondernemers worden hiermee gestimuleerd om mensen uit de doelgroepen aan het werk te houden.

2.6 Bestekstekst en contracttekst opnemen

Als besloten is om SROI in de aanbesteding toe te passen dan gebeurt dit bij voorkeur via een contractseis.²

Bij het gebruik van SROI als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde (contractseis) wordt de opdrachtnemer al bij voorbaat verplicht om in de uitvoering een bepaald percentage aan SROI te besteden.

De volgende tekst en bijlage dient in de offertevraag/beschrijvend document te staan: zie bijlage 1.

De bijbehorende teksten voor de opdracht/overeenkomst dient eveneens opgenomen te worden.

De aanbestedende gemeente draagt zorg voor het opnemen van de juiste teksten SROI. Deze zijn te vinden op www.bit.ly/aanpakSROI

2.7 Aanbesteding

Op het moment dat de aanbesteding gaat lopen, kunnen er vragen gesteld worden over de aanbestedingsdocumenten en natuurlijk ook over de SROI-verplichting. Het is belangrijk om deze vragen conform de procedure van de aanbesteding te laten verlopen. Dit wil zeggen dat alle vragen, gebundeld en geanonimiseerd beantwoord worden in een Nota van Inlichtingen en alle inschrijvers te informeren over de antwoorden op de gestelde vragen. Het is niet mogelijk om in deze fase vragen op een andere manier te beantwoorden.

Voor hulp bij de beantwoording van de vragen over SROI kunt u terecht bij uw Expertisecentrum Social Return. De aanbestedende gemeente is en blijft verantwoordelijk voor beantwoording van vragen over de aanbesteding.

Bij de beoordeling dient gecontroleerd te worden of de inschrijver akkoord gaat met de verplichting. Dit is gebruikelijk bij alle eisen en betekent dat indien een inschrijver niet akkoord gaat, hij uitgesloten wordt van de aanbesteding.

2.8 De opdracht is gegund, het contract gesloten en nu?

Op het moment dat de gunning definitief is, is er een overeenkomst tussen de gemeente en de opdrachtnemer.

De afspraken met betrekking tot SROI vragen een nadere uitwerking. Zo moet de opdrachtnemer een plan van aanpak gaan maken hoe hij zijn verplichting gaat invullen.

Het Expertisecentrum Social Return is verantwoordelijk voor het vastleggen van deze nadere afspraken.

De inkopende gemeente is verantwoordelijk voor haar eigen contractregistratie en voor evt. overdracht naar een contractmanager. Voor de uitwerking van SROI dient een opdrachtnemer, in overleg met het Expertisecentrum Social Return een plan van aanpak op te stellen.

2.9 Het Plan van aanpak

In het Plan van Aanpak wordt het volgende opgenomen:

- De (verwachte) hoogte van de SROIverplichting
- De inzet van maatregelen
- De wijze van controle en verantwoording

Het Plan van Aanpak wordt volgens vast model ingevuld, zodat alle opdrachtnemers op dezelfde manier informatie aanleveren.

2.10 (Verwachte) hoogte

In het contract wordt de hoogte van de verplichting opgenomen. De hoogte van de verplichting is afhankelijk van de gefactureerde opdrachtsom. Over het algemeen is dit de aanneemsom. Soms is aan het begin van een opdracht echter nog niet helemaal duidelijk wat de uiteindelijke waarde is.

² Een andere mogelijkheid is toepassing van SROI als gunningscriterium. Dit betekent bijv. dat de inschrijver extra punten kan verdienen naarmate hij een hoger SROI-percentage biedt. Hij vergroot daarmee de kans om de opdracht gegund te krijgen. Het gunningscriterium wordt niet standaard toegepast, maar alleen bij opdrachten die zich daar goed voor lenen zoals een langdurige arbeidsintensieve opdracht. Nadeel van toepassing van het gunningscriterium is dat de SROI-invulling beperkt blijft tot alleen de opdracht. Dit betekent minder invullingsmogelijkheden voor de opdrachtnemer.

Indien meerwerk of minderwerk (schriftelijk) wordt opgedragen - of contractverlenging wordt overeengekomen - dan is dit van invloed op de hoogte van de uiteindelijke SROI-verplichting. De adviseur SROI van het Expertisecentrum dient de wijzigingen in het Plan van Aanpak vast te leggen.

Raamovereenkomsten: I.g.v. een raamovereenkomst is het vooraf niet geheel duidelijk hoe hoog de omzet uiteindelijk worden. Van belang is om dan een inschatting te maken van de verwachte opdrachten. Er kan alvast een voorstel gemaakt worden over hoe de opdrachtnemer verwacht SROI in te zetten. Wanneer de omzet de drempelwaarde overschrijdt begint de verplichting te lopen en zijn de afspraken te concretiseren. Omdat een raamovereenkomst een langere looptijd heeft (max. 4 jaar) is het van belang dat de contractmanager de omzet bijhoudt voor de concretisering van het plan van aanpak.

De adviseur SROI is verantwoordelijk voor de juiste informatie in het plan van aanpak over opdrachtsom en de daarmee samenhangende SROI-verplichting.

2.11 Maatregelen

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de invulling van de SROI-verplichting. Hij kan uit verschillende maatregelen en doelgroepen kiezen en kan deze combineren om zijn verplichting in te vullen. Alle goedgekeurde SROI-activiteiten kennen hun eigen inspanningswaarde. Deze inspanningswaarde staat niet in relatie tot de werkelijke uitgave aan een uitkering of salaris, maar is gerelateerd aan de afstand van een uitkeringsgroep tot de arbeidsmarkt en de te leveren inspanning om een persoon uit deze groep naar werk te geleiden.

Werkzoekende / leerling	Waarde per jaar/1fte
Participatiewet < 2jaar (niet-arbeidsbeperkten)	€ 30.000
Participatiewet > 2 jaar (niet-arbeidsbeperkten)	€ 35.000
Participatiewet (vallend onder doelgroepregister/banenafpraak)	€ 40.000
WW < 1 jaar	€ 10.000
WW > 1 jaar	€ 15.000
WIA/WAO	€ 30.000
Wajong	€ 35.000
WSW (detachering en/of diensten)	€ facturen
WSW (in dienst nemen: valt onder doelgroepregister/banenafpraak)	€ 40.000
Leerling BBL (leerbaan)*	€ 15.000
Leerling BOL (stage)*	€ 5.000
Leerling VSO/Praktijkonderwijs (werkplek na uitstroom)	€ 25.000
<i>Extra op bovenstaande bedragen</i>	
• Leeftijd ≥ 50 jaar	€ 5.000
• PSO-ladder: trede 1, PSO-ladder: trede 2, PSO-ladder: trede 3	€ 2.000, 5.000, 7.500
<i>MVO-activiteiten**</i>	€ 100/uur en/of facturen

Tarieven zijn all-inclusive, incl. begeleidingskosten en werkgeverslasten
I.g.v. overlap telt de hoogste waarde.

WSW en Wajong: wetgeving van voor 01-01-2015

* Deze activiteit kan alleen worden opgenomen indien de duur van de arbeidsovereenkomst overeenkomt met de eisen die de opleiding aan een overeenkomst stelt

** MVO activiteiten omvat een scala aan activiteiten. Denk bijv. aan het begeleiden van stagiaires op het vakgebied van de opdracht, het geven van gastcolleges bij opleidingsinstituten, sponsoring van een beroepsgerichte opleiding van iemand uit de doelgroep, het storten van een bijdrage in een opleidingsfonds (erkend door het agentschap SZW) of het verkrijgen van een PSO-certificaat.

De activiteiten mogen, mits er maar een relatie met de opdracht blijft bestaan, in de opdracht worden uitgevoerd maar ook in de bedrijfsvoering van de opdrachtnemer of bij een onderaannemer of toeleverancier. De opdrachtnemer blijft echter verantwoordelijk voor de uitvoering, ook als deze door een onderaannemer of toeleverancier wordt uitgevoerd. Uitgangspunt is dat het gaat om nieuwe, aanvullende maatregelen die nog

niet elders zijn opgegeven als SROI-invulling. Reeds uitgevoerde maatregelen tellen niet mee tenzij er sprake is van een duurzame continuering van de inzet van iemand uit de doelgroep.

Een voorbeeld:

De gefactureerde opdrachtsom van een opdracht is bijvoorbeeld € 300.000,-. 5% hiervan is € 15.000. Om te voldoen aan de SROI-verplichting kan de opdrachtnemer voor dit bedrag een arbeidscontract bieden voor een periode van:

- een halfjaar, aan iemand die < 2 jaar onder de Participatiewet valt (en niet arbeidsbeperkt is; of
- één jaar, aan iemand die > 1 jaar een WW-uitkering heeft.

Het uitgangspunt is dat de inzet van SROI-maatregelen ten goede komt aan een duurzame inzet van werkzoekenden op de arbeidsmarkt: Continuïteit gaat voor kortstondige inzet.

Om te voorkomen dat deze personen telkens weer worden ingezet onder de noemer van SROI dient de maximale periode van de inzet van een persoon uit de doelgroep gekoppeld te worden aan de termijn die in de arbeidswetgeving aan tijdelijke contracten gesteld wordt (2 jaar). Na die tijd wordt de persoon geacht de achterstand op de arbeidsmarkt te hebben ingelopen en komt hij niet wederom in aanmerking om meegeteld te worden bij het voldoen aan de SROI-verplichting.

Om starheid en disproportionaliteit te voorkomen is maatwerk in alle gevallen noodzakelijk. ***Uitgangspunt blijft duurzaamheid bij de inzet van mensen.***

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de invulling van SROI en het voldoen aan zijn verplichting. Zo nodig en waar mogelijk ondersteunt de adviseur SROI hem bij het opstellen van het plan van aanpak.

2.12 Regionale Werkgeversdienstverlening

Op verzoek van de opdrachtnemer is ondersteuning mogelijk bij het zoeken naar en matches van kandidaten op arbeidsplaatsen, leerwerkplekken en stages. We werken in dit geval conform de afspraken die gemaakt zijn inzake de regionale werkgeversdienstverlening.

2.13 Controle en verantwoording

Uiteraard is het van belang om te monitoren of de verplichtingen nagekomen worden en hoe het proces van inzet verloopt. Afhankelijk van de duur van de opdracht en de wijze van invulling dient er bepaald te worden of er tussenevaluaties plaatsvinden. Raadzaam is dit in ieder geval 1x per jaar te doen. Als de opdracht korter duurt dan een jaar volstaat een eindevaluatie. Indien noodzakelijk vindt na een tussenevaluatie ook bijstelling van het plan van aanpak plaats en worden er nadere afspraken gemaakt.

Bij de eindevaluatie dient er verantwoording door de opdrachtnemer afgelegd te worden. Geleverde SROI-prestaties moeten aangetoond worden. In het Plan van Aanpak staat hoe en op welke wijze dit dient plaats te vinden. In de eindevaluatie wordt in ieder geval ook het definitieve percentage SROI berekend.

Monitoring gebeurt in Wizzr, zie § 4.2.

3. Werkprocessen SROI Werkbedrijf regio Zwolle

Voor de gunning:

- De aanbestedende gemeente kijkt in eerste instantie of de “5% regeling” toe te passen is op de aanbesteding. Hierbij kan de gemeente advies vragen aan het Expertisecentrum Social Return (ESR).
- Indien dit niet passend is kan er door de aanbestedende gemeente gekozen worden voor een andere vorm, zoals gunningscriterium toepassen of (percelen uit) de aanbesteding voorbehouden aan een SW-bedrijf.
- De aanbestedende gemeente publiceert vervolgens de aanbesteding.
- In geval van vragen over SROI tijdens het aanbestedingsproces kan de betreffende gemeente voor advies terecht bij het ESR.

Na de gunning:

- De opdrachtnemer neemt binnen 7 werkdagen na gunning contact op met het Expertisecentrum Social Return (ESR).
- De opdrachtnemer bespreekt met ESR hoe hij/zij aan de eis wil gaan voldoen.
- Voor invulling van de SROI-verplichting zijn de samenwerkingsafspraken inzake de werkgeversdienstverlening van toepassing.
- Het ESR informeert de opdrachtgever dat er contact met de opdrachtnemer is geweest.
- Het ESR brengt de opdrachtgever op de hoogte van de gemaakte afspraken, inclusief de invulling van SROI.
- Het ESR monitort de resultaten van de SROI-verplichting.
- Monitoringsgegevens zijn inzichtelijk voor de opdrachtnemer en de contractmanager
- Als het niet lukt om afspraken te maken met de opdrachtnemer neemt het ESR contact op met de opdrachtgever. De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het contractmanagement.

Na afloop van de werkzaamheden:

- De opdrachtgever ontvangt een email van het Expertisecentrum Social Return (ESR) waarin men aangeeft dat de opdrachtnemer aan zijn/haar verplichtingen heeft voldaan. Hiertoe wordt een ondertekend evaluatieformulier verstrekt.
- De opdrachtgever verstuurt een “afrondingsbrief” aan de opdrachtnemer.

4. Expertisecentrum Social Return (ESR)

Het ESR ondersteunt gemeenten op gebied van Social Return-vraagstukken: voor, tijdens en na de aanbesteding.

- Voor de aanbesteding: advisering over hoogte en vorm van de SROI-eis.
- Tijdens de aanbesteding: hulp bij het beantwoorden van vragen over SROI door inschrijvers
- Na de aanbesteding: afspraken maken met opdrachtnemers, maken Plan van Aanpak, monitoring en evaluatie van behaalde resultaten, terugkoppeling naar opdrachtgevers

Wanneer?	Aanbestedende gemeente	ESR
Algemeen	Indien nodig aanpassingen inkoopbeleid; conform afspraken in Werkbedrijf regio Zwolle.	Standaardteksten aanleveren/up to date houden. Ontsluiten SROI-informatie op www.bit.ly/aanpakSROI . Informereren van degenen (intern/extern) die met SROI van doen hebben.
Voor gunning	Opname SROI-verplichting (vorm, hoogte) in uitvraag.	Op verzoek: Advies
	NVI: Beantwoorden van vragen	Op verzoek: Advies
	Marktonderzoek/consultatie	Op verzoek: Advies
Na gunning	Opdrachtnemer verwijzen naar ESR Contractmanagement	Intake met opdrachtnemer Vastleggen afspraken Opdrachtnemer zo nodig in contact brengen met andere partners binnen Werkbedrijf. Monitoring resultaten Validatie en evaluatie Terugkoppeling naar contractmanager Regionale monitoring en terugkoppeling naar deelnemende gemeenten.

4.1 Regionale werkgeversdienstverlening

In geval van vacatures, leer/werkbanen etc. sluit het ESR natuurlijk aan bij de afspraken van de regionale werkgeversdienstverlening. Het ESR bemiddelt en matcht dus geen kandidaten.

4.2 Monitoring

Voor de monitoring van SROI-prestaties gebruiken we de online applicatie Wizzr.

- De *opdrachtnemer* krijgt toegang tot dit registratiesysteem WIZZR en houdt hierin de invulling bij van zijn SROI-verplichting. De opdrachtnemer heeft op basis van de Wet bescherming persoonsgegevens toestemming nodig van de kandidaten om persoonsgegevens te overleggen voor de verantwoording van de SROI-verplichting. Hiervoor is het formulier “toestemmingsverklaring” te gebruiken. Dit formulier is verkrijgbaar via het ESR.
- De *opdrachtgever* heeft ook (real time) toegang tot de SROI-voortgang op het betreffende contract.
- Het *ESR* controleert of aan de afgesproken SROI-verplichting voldaan wordt; op correcte wijze en volgens afspraak.

Via Wizzr zijn vele query's te maken. De belangrijkste zijn:

- Monitoring op contractniveau
- Monitoring op gemeenteniveau
- Monitoring op regioniveau
- Monitoring op doelgroepniveau

Het ESR ontsluit deze informatie uit Wizzr en koppelt deze terug naar de deelnemende gemeenten.

5. Nadere informatie

Meer informatie over het toepassen van SROI is verkrijgbaar bij het ESR (www.daarwerkenweaan.nl/themas), hier vind je o.a.

- de contactgegevens van het Expertisecentrum SROI
- de meest actuele versie van dit werkdocument
- best practises en links

Contact met het ESR: sroi@daarwerkenweaan.nl

Bijlagen

1. Bestektekst SROI als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde (contractverplichting)
2. Veelgestelde vragen en antwoorden
3. Formulier Toestemmingsverklaring

De gemeente <PM> heeft besloten om in deze aanbesteding Social Return On Investment (SROI) als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde op te nemen. De aanbieder verplicht zich om bij gunning <PM %> van de gefactureerde opdrachtsom aan te wenden voor SROI-activiteiten. In bijlage <PM> vindt u de toelichting van de werkwijze.

Bijlage <PM>

De gemeente <PM> heeft besloten om in deze aanbesteding Social Return On Investment (SROI) als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde op te nemen. De aanbieder verplicht zich om bij gunning <PM %> van de gefactureerde opdrachtsom aan te wenden voor SROI-activiteiten.

De activiteiten mogen in de opdracht worden uitgevoerd maar ook in de bedrijfsvoering van de opdrachtnemer of bij een onderaannemer of toeleverancier. Voorwaarde is wel dat het een nieuwe, aanvullende activiteit betreft en dat deze activiteit alleen bij de gemeente <PM> (dus niet elders) wordt opgegeven. Bestaande of reeds eerder uitgevoerde activiteiten worden niet meegenomen. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het nakomen van zijn SROI-verplichtingen (ook indien de activiteiten bij bijv. een toeleverancier worden uitgevoerd).

Het Expertisecentrum Social Return (ESR) van het Werkbedrijf regio Zwolle werkt in opdracht van de gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Meppel, Oldebroek, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Zwartewaterland, Zwolle en – binnenkort – de provincie Overijssel. Het ESR adviseert en faciliteert de opdrachtgever en de opdrachtnemer bij de invulling van SROI. De opdrachtgever zal u verwijzen naar het ESR.

U kunt, in samenspraak met het ESR, de verschillende SROI-inspanningen combineren in een voor u optimale mix. Voor de waardebepaling van SROI-activiteiten is gekozen voor de bouwblokken-methode. Het voordeel voor u is dat u kunt kiezen uit meerdere manieren om uw SROI verplichting in te vullen en dat u van iedere activiteit vooraf weet wat de waarde hiervan is. Om de waarde van de SROI-activiteiten te kunnen meten is deze uitgedrukt in een inspanningswaarde. Deze inspanningswaarde is gebaseerd op de relatieve afstand van de uitkeringsgroep tot de arbeidsmarkt.

Werkzoekende / leerling	Waarde per jaar/1fte
Participatiewet < 2 jaar (niet-arbeidsbeperkten)	€ 30.000
Participatiewet > 2 jaar (niet-arbeidsbeperkten)	€ 35.000
Participatiewet (vallend onder doelgroepregister/banenafspraken)	€ 40.000
WW < 1 jaar	€ 10.000
WW > 1 jaar	€ 15.000
WIA/WAO	€ 30.000
Wajong	€ 35.000
WSW (detachering en/of diensten)	€ facturen
WSW (in dienst nemen: valt onder doelgroepregister/banenafspraken)	€ 40.000
Leerling BBL (leerbaan)*	€ 15.000
Leerling BOL (stage)*	€ 5.000
Leerling VSO/Praktijkonderwijs (werkplek na uitstroom)	€ 25.000
<i>Extra op bovenstaande bedragen</i>	
• Leeftijd ≥ 50 jaar	€ 5.000
• PSO-ladder: trede 1, PSO-ladder: trede 2, PSO-ladder: trede 3	€ 2.000 , 5.000 , 7.500
<i>MVO-activiteiten**</i>	€ 100/uur en/of facturen

I.g.v. overlap telt de hoogste waarde.

WSW en Wajong: wetgeving van voor 01-01-2015

Tarieven zijn all-inclusive, incl. begeleidingskosten en werkgeverslasten

* Deze activiteit kan alleen worden opgenomen indien de duur van de arbeidsovereenkomst overeenkomt met de eisen die de opleiding aan een overeenkomst stelt

** MVO activiteiten omvat een scala aan activiteiten. Denk bijv. aan het begeleiden van stagiaires op het vakgebied van de opdracht, het geven van gastcolleges bij opleidingsinstituten, de sponsoring van een beroepsgerichte opleiding van iemand uit de doelgroep, het storten van een bijdrage in een opleidingsfonds (erkend door het agentschap SZW) of het verkrijgen van een PSO-certificaat.

Een voorbeeld:

De gefactureerde opdrachtsom van een opdracht is bijvoorbeeld € 300.000. De SROI-verplichting bedraagt 5% (€ 15.000). Om te voldoen aan deze verplichting kan de opdrachtnemer voor dit bedrag een arbeidscontract bieden voor een periode van:

- een halfjaar, aan iemand die < 2 jaar onder de Participatiewet valt (en niet arbeidsbeperkt is), of
- één jaar, aan iemand die > 1 jaar een WW-uitkering heeft.

Het proces voor gunning

Mocht u vragen hebben over de invulling van SROI, een toelichting willen hebben over de verschillende bouwblokken of willen weten of uw specifieke oplossing voor de invulling van de mogelijke SROI verplichting ook realiseerbaar is kunt u deze stellen in de Nota van Inlichtingen.

Het proces na gunning

De opdrachtnemer neemt na gunning, binnen 1 week contact op met het ESR (sroi@daarwerkenweaan.nl). In samenspraak met het ESR wordt door de opdrachtnemer een plan van aanpak opgesteld op welke wijze de verplichting wordt ingevuld. Het plan bestaat uit de navolgende onderdelen:

1. Opdrachtsom, of in het geval dat deze nog niet bekend is de verwachte opdrachtsom
2. Keuze welke bouwblokken worden ingezet
3. Indien door de opdrachtgever maatschappelijke activiteiten worden ingezet zal vooraf een waarde door het ESR worden bepaald.
4. Eventueel tussenevaluaties, inclusief eventuele bewijsstukken
5. Eindevaluatie, inclusief eventuele bewijsstukken
6. Akkoord ESR

Het resultaat van deze fase is een plan wat concreet en realiseerbaar is. Dit plan is gereed en goedgekeurd door het ESR binnen 6 weken na gunning opdracht. Het ESR kan deze termijn verlengen tot maximaal 12 weken.

Tussen- en eindevaluatie

Conform het goedgekeurde plan levert de opdrachtnemer op de afgesproken tijdstippen de tussen- en eindevaluaties op inclusief de opgenomen bewijsstukken. In samenspraak met het ESR zal gekeken worden naar de voortgang en indien noodzakelijk zal het plan van aanpak worden aangepast. Alle wijzigingen dienen goedgekeurd te worden door het ESR.

Registratie SROI-verplichting

Opdrachtnemer krijgt toegang tot het registratiesysteem WIZZR en dient de invulling van de social return verplichting hierin bij te houden. Nadat er een gesprek is geweest met het ESR ontvangt opdrachtnemer een inlogcode voor het registratiesysteem. Aan de hand van het registratiesysteem wordt geregistreerd en gecontroleerd of aan de afgesproken SROI-verplichting voldaan wordt (op correcte wijze en volgens afspraak). Een inlogcode wordt alleen verstrekt aan opdrachtnemer, c.q. penvoerder die de opdracht gegund heeft gekregen.

Als de inschrijver al een inlogcode heeft, dan wordt het contract zichtbaar in zijn account in het systeem.

Opdrachtnemer voert in het registratiesysteem de kandidaten en/of activiteiten op ter invulling van de SROI-verplichting. De invulling moet door de opdrachtnemer te onderbouwen zijn, bijvoorbeeld via een doelgroepenverklaring of een bewijs voor toekenning uitkering in combinatie met een loonstrook, een arbeidsovereenkomst etc.. Het ESR controleert deze gegevens op bijv. doelgroep, uurtarief, startdatum en periode tewerkstelling. Een kopie van de loonstrook en/of arbeidsovereenkomst kan ter controle opgevraagd worden. Alle gegevens kunnen in de WIZZR worden ingevoerd.

Opdrachtnemer heeft op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens toestemming nodig van de kandidaten om hun persoonsgegevens te overleggen voor de verantwoording van de SROI-verplichting. Hiervoor is het formulier "toestemmingsverklaring" te gebruiken. Dit formulier is verkrijgbaar via het ESR. In het registratiesysteem is de realisatie ten opzichte van de SROI- verplichting inzichtelijk, en kan opdrachtnemer deze zelf volgen. Als er afwijkingen worden geconstateerd door het ESR, dan zal deze contact met opdrachtnemer opnemen en - indien nodig - de opdrachtgever op de hoogte stellen..

Tips

Werkt u met onderaannemers/leveranciers?

Neem dan in uw contracten met onderaannemers/leveranciers ook een SROI verplichting op.

Het aanbod is breder dan (vaak) wordt gedacht.

Het idee heerst dat de gemeenten en het UWV alleen mensen bemiddelen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Natuurlijk zijn zij altijd op zoek naar die werkgever die voor deze mensen de juiste plek hebben. Maar voor de invulling van SROI kunt u ook denken aan mensen die pas werkloos zijn geworden of aan die leerling die een BBL-plek nodig heeft om zijn/haar opleiding te kunnen afronden.

Wees creatief

Denk voor de invulling van uw SROI verder dan de opdracht. Bent u nog op zoek naar de juiste kracht op uw administratie of in de catering? Of heeft uw schoonmaakbedrijf nog mensen nodig? Door wie wordt het onderhoud van uw tuin gedaan? Is één van uw leveranciers of opdrachtgevers op zoek naar personeel? Dit zijn allemaal kansen om uw SROI verplichting in te vullen.

Check haalbaarheid

Alhoewel er op dit moment veel mensen werkloos zijn, is dit geen garantie dat er voor elke functie (m.n. bij functies met specifieke opleidingseisen) de juiste kandidaat is. Aarzel dan ook niet om het Expertisecentrum Social Return (ESR) te raadplegen bij de planvorming. Zij kunnen u in contact brengen met de juiste instanties.

Hoofdstuk juridische voorwaarden

1. De opdrachtnemer is verplicht **<PM: %>** van de gefactureerde omzet naar aanleiding van de opdracht aan te wenden aan SROI inspanningen. Het juiste percentage staat vermeld in het bestek
2. Voor het bepalen van de waarde van de inspanningen in SROI, worden minimaal de waarden uit, in dit document opgenomen, tabel bouwblokken gehanteerd, eventueel aangevuld met door het ESR vastgestelde waarde voor een maatschappelijke activiteit.
3. De opdrachtnemer neemt binnen 1 week na gunning contact met het ESR op om een afspraak in te plannen om een start te maken met het opstellen van het plan van aanpak. Het ESR adviseert en faciliteert de opdrachtnemer, indien gewenst, bij het opstellen van het plan van aanpak.
4. Opdrachtnemer levert aan het ESR een goedgekeurd plan op binnen 6 weken na gunning opdracht, hoe aan de SROI-verplichting te voldoen. Deze termijn kan, door het ESR worden verlengd, tot maximaal 12 weken.
5. Het ESR zal zich, indien gewenst, inspannen de aanlevering van kandidaten aan de opdrachtnemer te bevorderen. Deze inspanningen doen niets af aan de eigen eindverantwoordelijkheid van de opdrachtnemer om aan de SROI-verplichting te voldoen.
6. Gedurende de looptijd van de overeenkomst levert opdrachtnemer, de in het plan van aanpak opgenomen, rapportage(s) aan het ESR inclusief bewijsstukken, conform de afspraken die hierover in het plan van aanpak, inclusief de eventuele wijzigingen hierop, zijn gemaakt.
7. De definitieve hoogte van de SROI-verplichting wordt berekend over de gefactureerde omzet en geschiedt aan het einde van de looptijd van de overeenkomst.
7. Uiterlijk binnen 2 (twee) maanden, of zoveel eerder als in het plan van aanpak is afgesproken, na het einde van de looptijd van de overeenkomst levert de opdrachtnemer een eindrapportage (inclusief bewijsstukken) aan het ESR conform de afspraken in het plan van aanpak.
9. Het ESR heeft de bevoegdheid de rapportages te verifiëren. Opdrachtnemer verleent daartoe zijn volledige medewerking. De eventuele kosten voortvloeiend uit deze medewerking kunnen niet bij de opdrachtgever verhaald worden.
10. Het ESR is bevoegd om inspanningen die niet vooraf zijn goedgekeurd, niet mee te rekenen in het kader van de SROI-verplichting. De bewijslast om deze goedkeuring achteraf te verkrijgen berust bij de opdrachtnemer.

Contactgegevens Expertisecentrum Social Return (ESR)

- sroi@daarwerkenweaan.nl
- www.bit.ly/aanpakSROI

Blz

Wat is er nu precies afgesproken over SROI?	14
Wie bepaalt dat maatwerk?	14
Is de SROI-verplichting altijd 5% van de gefactureerde omzet?	14
Mag een aanbestedende gemeente ook afzien van SROI in de uitvraag?	14
We hebben een opdracht die qua kosten vooral bestaan uit machinehuur en asfalt. Dan is 5% SROI toch niet reëel?	14
Wie bepaalt of een SROI-eis proportioneel is?	14
Ik heb een aanbesteding onder de drempelwaarde maar die lijkt zeer geschikt voor SROI. Maar het ESR doet toch geen contracten onder de 2 ton?	14
De opdracht duurt maar 2 maanden, dat is toch te kort om personeel in dienst te nemen?	14
Wat houden die bouwblokken nu precies in?	14
We hebben vaak te maken met kleine lokale aannemers, die kunnen toch nooit aan zo'n verplichting voldoen?	14
Wat als de opdrachtnemer niet voldoet aan zijn SROI-verplichting?	15
Welke SROI-uitvoeringstaken doet het ESR?	15
Wie is nu waarvoor verantwoordelijk?	15
Het ESR heeft toch geen inzicht in ons kandidatenbestand?	15
Mijn vraag staat hier niet bij?	15

Wat is er nu precies afgesproken over SROI?

Eenduidigheid. Alle gemeenten hanteren hetzelfde afgesproken SROI-beleid. Uitgangspunten:

- Toepassing SROI bij aanbestedingen boven € 200.000. Onder dit bedrag naar keuze van de aanbestedende gemeente.
- SROI-verplichting bij voorkeur als contracteis van 5% van de gefactureerde omzet.
- uitvoering van SROI-taken door het ESR.

Dit zijn uitgangspunten. Opname van SROI (vorm, hoogte) is altijd een kwestie van maatwerk.

Wie bepaalt dat maatwerk?

De aanbestedende gemeente(n) is (zijn) zelf verantwoordelijk voor de opname van SROI in de uitvraag, de vorm en hoogte van de SROI-verplichting. Op verzoek ondersteunt het ESR hierin.

Is de SROI-verplichting altijd 5% van de gefactureerde omzet?

5% van de omzet wordt landelijk als realistisch ervaren en dus als uitgangspunt gehanteerd.

Let wel: het gaat hier om een uitgangspunt. De invulling van de SROI-paragraaf in de uitvraag is maatwerk en is o.a. afhankelijk van:

- het type uitvraag
- aard van de opdracht (levering, dienst of werk, arbeidsintensief of juist arbeidsextensief)
- marktkennis, marktonderzoek en marktconsultatie
- jurisprudentie

Mag een aanbestedende gemeente ook afzien van SROI in de uitvraag?

Dit is een verantwoordelijkheid van de betreffende gemeente.

We hebben een opdracht die qua kosten vooral bestaan uit machinehuur en asfalt. Dan is 5% SROI toch niet reëel?

De SROI-verplichting moet in proportie zijn. Landelijk gehanteerde uitgangspunten:

- 5% van de gefactureerde omzet i.g.v. arbeidsintensieve uitvraag
- 2 a 2,5 % van de gefactureerde omzet i.g.v. arbeidsextensieve uitvraag
- Arbeidsintensief: looncomponent > 30% van de opdrachtwaarde

Wie bepaalt of een SROI-eis proportioneel is?

De aanbestedende gemeente. Het ESR kan hierin adviseren.

Ik heb een aanbesteding onder de drempelwaarde maar die lijkt zeer geschikt voor SROI. Maar het ESR doet toch geen contracten onder de 2 ton?

Zeker wel. Neem gerust contact op met het ESR.

De opdracht duurt maar 2 maanden, dat is toch te kort om personeel in dienst te nemen?

Invullingsmogelijkheden zijn breder dan alleen de opdracht(duur). Dus personeelsinzet mag de opdrachtduur overstijgen, mag dus ook binnen de bedrijfsvoering van de opdrachtnemer of zelfs bij een onderaannemer.

Verder zijn er nog andere mogelijkheden – dan personeelsinzet – om SROI in te vullen.

Let wel: dit geldt bij de opname van SROI als contracteis. Pas je SROI als gunningsvoorwaarde toe dan dient de SROI-invulling in de opdracht plaats te vinden.

Wat houden die bouwblokken nu precies in?

Dat is niets anders dan een tabel waarmee een SROI-activiteit te waarderen is. De waarden in de tabel zijn gerelateerd aan de afstand van de uitkeringsgroep tot de arbeidsmarkt en de te leveren inspanning om iemand uit zo'n groep naar werk te geleiden. De inspanningswaarden staan los van een salaris wat iemand verdient.

We hebben vaak te maken met kleine lokale aannemers, die kunnen toch nooit aan zo'n verplichting voldoen?

De ervaring leert dat er altijd mogelijkheden tot invulling zijn. De bouwblokken bieden vele mogelijkheden, niet alleen voor de inzet van personeel maar ook op gebied van MVO.

Wat als de opdrachtnemer niet voldoet aan zijn SROI-verplichting?

In dat geval is sprake van het niet-nakomen van verplichtingen. Het is aan de opdrachtgever hoe hier mee om te gaan. Contractmanagement is en blijft een verantwoordelijkheid van de aanbestedende gemeente. Het ESR legt geen sancties op, maar monitort alleen op de geleverde inspanningen.

Wie doet wat?

Welke SROI-uitvoeringstaken doet het ESR?

Namens de opdrachtgever afspraken maken over de invulling van de SROI-verplichting met de opdrachtnemer. Daarnaast monitoring, validatie en evaluatie van de geleverde inspanningen.

Wie is nu waarvoor verantwoordelijk?

Wanneer?	Aanbestedende gemeente	ESR
Algemeen	Indien nodig aanpassingen inkoopbeleid; conform afspraken in Werkbedrijf regio Zwolle.	<ul style="list-style-type: none"> • Standaardteksten aanleveren/up to date houden. • Ontsluiten SROI-informatie op www.bit.ly/aanpakSROI. • Informeren van degenen (intern/extern) die met SROI van doen hebben.
Voor gunning	Opname SROI-verplichting (vorm, hoogte) in uitvraag.	Op verzoek: Advies
	NVI: Beantwoorden van vragen	Op verzoek: Advies
	Marktonderzoek/consultatie	Op verzoek: Advies
Na gunning	Opdrachtnemer verwijzen naar ESR Contractmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Intake met opdrachtnemer • Vastleggen afspraken • Opdrachtnemer zo nodig in contact brengen met andere partners binnen Werkbedrijf. • Monitoring resultaten • Validatie en evaluatie • Terugkoppeling naar contractmanager • Regionale monitoring en terugkoppeling naar deelnemende gemeenten.

Werkgeversdienstverlening

Het ESR heeft toch geen inzicht in ons kandidatenbestand?

Klopt. Als er sprake is van vacatures of leerwerkplekken dan zijn er de volgende mogelijkheden:

- Opdrachtnemer gaat zelf op zoek naar kandidaten via haar eigen netwerk.
- Kandidaten worden op een andere manier voorgedragen, het ESR volgt hier de afspraken van de regionale werkgeversdienstverlening.

Belangrijk: het enige wat telt is de achterstandspositie op de arbeidsmarkt, niet de woonplaats van een kandidaat. De opdrachtnemer bepaalt hoe hij zijn vacatures e.d. invult, ook met wie hij uiteindelijk in zee gaat. Natuurlijk zal het ESR voorstellen of de uitkerende instanties ook kandidaten mogen voordragen.

Mijn vraag staat hier niet bij?

Neem nu contact op: sroi@daarwerkenweaan.nl

Nieuwe vragen worden gepubliceerd op www.bit.ly/aanpakSROI

**Bijlage 3: TOESTEMMINGSVERKLARING
GEBRUIK PERSOONSgegevens
("Social Return On Investment").**

Ondergetekende,

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Geboortedatum: _____

BSN: _____

Uitkeringssituatie of tewerkstelling op grond van:

- Participatiewet
- WAO/WIA/WAZ/Wajong of WSW
- WW
- VSO/PRO
- anders, nl.

Soort plaatsing:

- Reguliere arbeidsovereenkomst
- Regeling begeleid werken (SW-indicatie)
- Detachering of Payroll
- Proefplaatsing (regeling van het UWV of van de gemeente)
- BBL/BOL of VSO/PRO leerwerk- of stage-overeenkomst
- Stage- of participatieplaats

verklaart hierbij toestemming te geven aan

Naam werkgever/bedrijf: _____

Gestigd te: _____

voor het gebruik van mijn hierboven genoemde gegevens, ten behoeve van de verantwoording van de SROI-verplichting die mijn werkgever heeft, in verband met de uitvoering van de opdracht

Gegunde opdracht: _____

Opdrachtgevende instantie: _____

Ik geef toestemming onder volgende voorwaarden:

- a. De gegevens worden vertrouwelijk behandeld en worden uitsluitend gebruikt voor SROI-verantwoording tussen mijn werkgever en de opdrachtgever.
- b. Na beëindiging van de opdracht en de tewerkstelling vervalt deze toestemmingsverklaring.

Datum:

Handtekening: